

Compact in vorm, uitgebreid in flexibiliteit

FOTO: STEFAN ROELSEMA

Het groeiende takenpakket en lerarentekort zorgen ervoor dat mbo-docenten steeds minder tijd hebben om dat te doen wat ze het liefst doen: lesgeven. Daarom ontwikkelde Uitgeverij Deviant de Compact-methodes: compacte varianten van haar reguliere lesmethodes, die de nodige flexibiliteit bieden aan mbo-docenten. **BAS WOLTERS**

Ruud van den Belt, uitgever Nederlands, gaf gehoor aan de behoefte aan flexibiliteit en ontwikkelde samen met zijn redactie Starttaal Compact.

De laatste jaren stijgt de vraag naar vernieuwend lesmateriaal in grote mate, aangezien steeds meer docenten aanlopen tegen het gebrek aan lestijd, het toenemende aantal leerdoelen waaraan hun studenten moeten voldoen én de grote berg aan administratie en

nakijkwerk. Dit alles heeft tot gevolg dat docenten minder lestijd overhouden, niet alleen voor de lesstof die op het programma staat, maar ook voor eigen inbreng.

VRAAG NAAR FLEXIBILITEIT

Ook Uitgeverij Deviant wist dat de

vraag naar geschikt materiaal voor studenten en docenten met weinig onderwijstijd enorm was. Ruud van den Belt, uitgever Nederlands binnen Uitgeverij Deviant: 'Tijdens meerdere docentenbijeenkomsten die we naar aanleiding daarvan hebben georganiseerd, gingen we in gesprek

met docenten, om te horen waar ze precies tegenaan liepen en om te kijken wat wij als uitgeverij voor hen konden betekenen.'

In combinatie met de toch al spaarzame lestijd bleek vooral de strakke vaste leerlijn van reguliere methodes onpraktisch te zijn voor docenten, merkte ook Van den Belt: 'Een docent Nederlands vertelde dat hij in december al een examen voor de vaardigheid 'spreken' moest afnemen, terwijl onze methode Starttaal begint met 'lezen en luisteren'. Tegen de tijd dat zijn klas aankwam bij 'spreken', was het al november en had de docent te weinig tijd om dit te behandelen.'

Flexibiliteit was dus nodig om docenten de ruimte te geven om hun beperkte lesuren zo efficiënt mogelijk in te vullen. Met de ontwikkeling van de Compact-methodes gaf Uitgeverij Deviant gehoor aan deze oproep. Het vak Nederlands gaf met Starttaal Compact het startschot. En inmiddels heeft de educatieve uitgeverij met Startrekenen Compact, Burgerschap Compact, Engels Compact en Duits Compact een compacte methodereeks ontwikkeld voor alle vakken waarvoor ze lesmateriaal uitbrengt.

ZELF DE LEERLIJN BEPALEN

Alle Compact-methodes zijn online methodes. Starttaal Compact en Startrekenen Compact verschijnen ook als papieren variant. Met de online methodes werken docent en studenten via het methodeplatform van Uitgeverij Deviant, Studiereader. Vooral zijn handige functionaliteiten zorgen, gecombineerd met de compacte vorm van de methodes, voor veel flexibiliteit. Bij docent én student.

Waar de verschillende onderdelen van de lesstof elkaar in de reguliere methodes nog cumulatief opvolgen, is er bij de Compact-methodes

bewust gekozen voor een overzichtelijke structuur met losstaande taken. Studenten maken – afhankelijk van de methode – per vaardigheid of thema een aantal taken, die weer bestaan uit verschillende opdrachten. Deze taken zijn relatief kort en kunnen onafhankelijk van elkaar worden gemaakt. Hierdoor krijgt de docent de ruimte om te beslissen met welke vaardigheid of taak zijn studenten beginnen en kan hij zijn eigen lessen vormgeven. De docent die in december al een examen 'spreken' moest afnemen, heeft met Starttaal Compact dus de mogelijkheid om te beginnen met deze vaardigheid. Hij kan, in de woorden van Van den Belt, 'zelf de leerlijn bepalen en zo op tijd het examen halen'.

ONLINE LESPLANNER: WENDBAAR IN DIFFERENTIATIE

De takenstructuur in de Compact-methodes maakt de docent niet alleen wendbaar in het structureren van zijn lessenschema, maar ook in het differentiëren. Dit ziet ook Hans Mes, senior redacteur Engels bij Uitgeverij Deviant: 'Met de online lesplanner in Studiereader kan de docent per student, maar ook per enkele studenten of per klas, gemakkelijk een leerroute vaststellen. Hierbij mag hij bepaalde taken, waarvan hij denkt dat een student, groep of klas die al genoeg beheerst, helemaal of gedeeltelijk overslaan. Of hij kan juist meer aandacht bieden aan taken die nog voor moeilijkheden zorgen.' Op die manier is de docent in staat een leertraject uit te stippelen dat beter aansluit bij de persoonlijke situatie en behoeftes van al zijn studenten.

MEER EIGENAARSCHAP VOOR STUDENTEN

De docent kan zijn studenten ook meer verantwoordelijkheid geven in het uitstippelen van de lesroute.

Iedere taak begint namelijk met een oriëntatiefase, waarin de student onder meer nadenkt over welke leerdoelen hij al wel of niet beheerst. Denkt hij een leerdoel te beheersen, dan kan hij een of meer opdrachten overslaan of dat middels de eindopdracht in de taak bewijzen. Als de eindopdracht tegenvalt, dan gaat de student alsnog oefenen met dat wat misging.

DE COMPACT- METHODES HEBBEN EEN ALGEMEEN BEROEPSGERICHTE INSLAG

Studenten krijgen zo de mogelijkheid om taken die ze relatief eenvoudig vinden versneld af te ronden. Dit levert tijdswinst op; tijd die ze kunnen besteden aan taken waar ze moeite mee hebben. Bovendien kijken studenten de gemaakte opdrachten na via geautomatiseerde antwoorden. Ze weten dus direct of ze de leerstof hebben begrepen of dat ze nog eens extra moeten oefenen. Hierdoor leren ze meteen van hun gemaakte fouten. Zo krijgen de studenten meer eigenaarschap over hun persoonlijke leerontwikkeling.

GRIP ÉN CREATIEVE UITSTAPJES VOOR DE DOCENT

De docent blijft grip houden en heeft altijd duidelijk en direct zicht op de voortgang van zijn studenten. Doordat die werken met leerdoelen, krijgt hij inzicht in wie waarbij hulp nodig heeft. En aangezien ze de lesstof voornamelijk zelfstandig doorlopen in Studiereader, heeft de docent extra tijd om bij te springen als iemand hulp nodig heeft. »

Bovendien krijgt hij ook het resultaat van de gemaakte eindopdrachten te zien en kan hij dat met zijn studenten persoonlijk bespreken. Dat betekent dat de docent gerichter uitleg kan geven.

FLEXIBILITEIT IS DE TOEKOMST

De tijd die de docent bespaart door zijn studenten zelfstandig aan het werk te zetten, hoeft niet alleen te worden gevuld met individuele uitleg. Hij krijgt namelijk ook de kans om educatieve uitstapjes te maken naar onderwerpen buiten de verplichte lesstof. Zo kan de docent een persoonlijk accent leggen op zijn lessen, wat hem meer eigenaarschap over zijn vak geeft.

NIEUWE FUNCTIONALITEIT

Een nieuwe functionaliteit in Studiereader zorgt dat docenten nog eenvoudiger hun les kunnen personaliseren. Dit studiejaar krijgen ze namelijk de mogelijkheid om eigen lesmateriaal te uploaden in de online methodes. Op die manier staan de lesmethodes en het eigen materiaal bij elkaar op één plek. Dit maakt het voor docenten eenvoudiger om de lestijd die ze overhouden in te richten zoals ze dat zelf willen. Hierbij kunnen ze – desgewenst – afstappen van de lesstof uit de Compact-methode. Maar ze kunnen er ook voor kiezen om deze lesstof als basis te gebruiken voor hun eigen materiaal.

ZO BEROEPSSPECIFIEK ALS JE WILT

De lesstof in de Compact-methodes heeft een algemeen beroepsgerichte inslag. De flexibiliteit van de metho-

FOTO: STEFAN ROELFSEMA

Hans Mes, senior redacteur Engels: 'Met de online lesplanner in Studiereader kan de docent gemakkelijk een leerroute samenstellen.'

des en Studiereader geeft docenten echter de kans om in hun lessen, via de inbreng van zelf verzameld lesmateriaal, zo beroepsspecifiek te maken als ze zelf willen. Mes geeft een voorbeeld: 'In Engels Compact staan algemeen beroepsgerichte spreekopdrachten. Een docent met een klas in de richting van 'zorg' zal gericht willen oefenen met patiëntgesprekken of medische instructies en daar zelf voorbeelden van hebben. Die gesprekken zijn heel specifiek. Die inhoud kan hij aan de spreekopdrachten van Engels Compact hangen. Zo kun je als docent je eigen gespreks-

materiaal gebruiken, maar wel de opbouw volgen die de methode biedt om spreekvaardigheid aan te leren.'

FLEXIBILITEIT IS DE TOEKOMST

Om docenten zoveel mogelijk bij te staan in hun zoektocht naar flexibiliteit, blijft Uitgeverij Deviant haar digitale methodeplatform en het lesmateriaal voortdurend ontwikkelen. Nieuwe functionaliteiten zullen blijven komen die wendbaar onderwijs mogelijk maken. ■

DE AUTEUR IS TEKSTSCHRIJVER BIJ
UITGEVERIJ DEVIANT